

Onmiddellijk oplossingen nodig voor falende jeugdbescherming

Ouders, ervaringsdeskundigen en LOC bundelen krachten

Tekst: **Mariëlle Cuijpers** en **Douwe Dronkert**

De overheid faalt in het beschermen van de kwetsbaarste kinderen. Al jarenlang kaart LOC waardevolle zorg aan dat de jeugdbescherming in ons land niet doet wat zij zou moeten doen. En dat ze dat ook niet kán doen door de huidige focus op kostenbeheersing, regels en systemen.

Afgelopen zomer verscheen een onderzoeksrapport van de Universiteit Leiden waarin wetenschappers opnieuw constateren dat de jeugdbescherming vaak meer schade aanricht in gezinnen dan problemen oplost. De Inspectie voor Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) drong kort daarna per brief er bij de regering op aan om onmiddellijk te starten met een crisisaanpak.

LOC onderschreef de noodzaak om direct met oplossingen te komen en riep op tot actie: “We kunnen niet anders dan beginnen bij kinderen, jongeren, ouders en

hulpverleners. Rapport na rapport blijft het bij praten en verandert er in de praktijk niks. Gezinnen voelen zich niet gehoord en hulpverleners staan machteloos.” De Tweede Kamer concludeerde in september tijdens een ingelast debat dat de plannen van het kabinet onvoldoende zijn. Het kabinet kreeg 6 weken de tijd om met een plan te komen dat kwetsbare kinderen direct helpt. LOC gaf daar inbreng voor, mede gebaseerd op oorzaken en oplossingsrichtingen die cliëntenraden in de jeugdbescherming aandroegen.

Boodschap aan Tweede Kamer

Namens cliëntenraden in de jeugdbeschermingsketen leverde LOC met een brief inbreng voor het debat in de Tweede Kamer dat op 15 september plaatsvond. Er is sprake van een groot probleem en er zijn onmiddellijk oplossingen nodig. De huidige situatie roept indringende vragen op:

“Kinderen, jongeren en ouders moeten zelf mogen bepalen wat nodig is”

Foto: Maartje Kuperus

Bij Het Dagelijks Bestaan kunnen vooral jongeren tussen de 14 en 27 jaar samen wonen, samen werken, samen leren, samen doen.

- Wat betekent dit voor kinderen en jongeren in de lopende trajecten? Wat gaat het kabinet doen om onveilige situaties voor hen in lopende trajecten weer veilig te maken?
- Wat betekent de constatering van de wetenschap dat jeugdbescherming meer schade aanricht in gezinnen dan problemen oplost voor nieuwe nog lopende aanvragen? Een beschermingsmaatregel moet voorkomen dat een kind verder ernstig bedreigd wordt in de ontwikkeling. Beperking in de ontwikkeling moet niet het gevolg zijn van een beschermingsmaatregel. Wil de regering nog meer kinderen in deze situatie terecht laten komen?

Het eerste wat moet gebeuren is dat kinderen, jongeren en ouders *zelf* mogen bepalen wat nodig is. In plaats van dat instanties en professionals over hun hoofden heen besluiten nemen. Dit geldt zowel voor de uitvoering als voor beleid. Kinderen in (acute) ernstige situaties verdienen bescherming en zorg. LOC vindt het wenselijk en mogelijk dat de instroom in de jeugdbescherming wordt beperkt. Voorkom zo veel mogelijk dat voor een gezin een ondertoezichtstelling moet worden aangevraagd. Als het niet anders kan, moet er ook daadwerkelijk passende zorg beschikbaar zijn. Oplossingen van kinderen, jongeren en ouders. LOC wil samen met jongeren, ouders - en hulpverleners -

bereiken dat we als samenleving de werkelijke problemen (zoals kinderen, jongeren en ouders die ervaren) helpen oplossen. De beweging Radicale vernieuwing jeugdzorg, die door LOC wordt ondersteund, neemt hierin het voortouw. Op 13 oktober organiseerde LOC met Radicale vernieuwing jeugdzorg een eerste actiedag voor de jeugdbescherming.

Daar kwam naar voren dat er heel veel praktisch anders kan in de jeugdbescherming. Vooral door kinderen en ouders serieus te nemen en mee te laten bepalen hoe het beter kan. Maar ouders, cliëntenraadsleden en ervaringsdeskundigen gaven vooral aan: in de jeugdbescherming is nu geen aandacht voor de oorzaken die maken dat de ontwikkeling van kinderen en jongeren ernstig in de knel komt. En dat we dus de ondersteuning van jeugd fundamenteel anders moeten organiseren. Dan hoeven veel kinderen helemaal niet in de jeugdzorg terecht te komen.

Wat als....

Deelnemers besluiten krachten te bundelen en te gaan werken aan onderbouwde alternatieven onder de noemer 'Wat als...'. Bijvoorbeeld:

- *Wat als...* we de oorzaken die maken dat kinderen nu met jeugdbescherming in aanraking komen in beeld brengen en daadwerkelijk adresseren? Dat wordt nu vaak niet gedaan. Gevolg: onnodige symp-

Het Dagelijks Bestaan gelooft dat ieder mens, zijn eigen, unieke levensmotief met zich mee brengt.

toombestrijding die vaak contraproductief uitpakt en kinderen en gezinnen beschadigt.

- *Wat als...* we een samenleving creëren waarin het voor ouders normaal is dat ze om hulp kunnen vragen als het thuis niet goed gaat?

Nu zijn ouders bang dat dan hun kinderen bij hen weggehaald worden, waardoor ze dat niet doen en thuissituaties onnodig uit de hand kunnen lopen.

- *Wat als...* we een samenleving creëren waarin kinderen gewoon kind mogen zijn?

Nu moeten kinderen van alles (niet alleen in de jeugdzorg). Als ze afwijken van onrealistische normen krijgen ze snel een stempel, hulp en medicijnen. Kinderen kunnen zo niet gezond opgroeien.

Eind november sprak de Tweede Kamer opnieuw met het kabinet over maatregelen om de situatie in de jeugdbescherming op korte en lange termijn te verbeteren. LOC heeft de oplossingen die jongeren, ouders en cliëntenraden aandragen bij de Tweede Kamer onder de aandacht gebracht en gevraagd om deze mee te nemen in het gesprek met het kabinet.

Meer weten?

Op de website van LOC is een actueel artikel over de jeugdbescherming en de rol die LOC hierbij speelt te vinden: www.loc.nl/jb-loc
In de beweging Radicale vernieuwing jeugdzorg werken we aan radicale vernieuwing van de ondersteuning voor kinderen, jongeren en ouders. Bekijk hier ons Manifest:

www.rvjeugdzorg.nl/manifest

Luister ook naar de podcast over de lessen die jeugdbescherming Amsterdam opdeed tijdens een traject met LOC om medezeggenschap te versterken. **clientenraad.nl/jeugdbescherming**

Zie ook het artikel op pagina 22 over Radicale vernieuwing in de jeugdzorg.

Mariëlle Cuijpers is als belangenbehartiger verbonden aan LOC. Douwe Dronkert organiseert betrokkenheid voor LOC.